הלכה · משנה תורה · מפרשים · השגות הראב״ד · ספר אהבה

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות ציצית

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות ציצית

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/השגות-הראבד-על-משנה-תורה-הלכות-ציצית/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 202611200317-v39 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ו 4
הלכה ז 4
הלכה י 4
הלכה טו 4
פרק ב 5
הלכה ז 5
הלכה ח 5
פרק ג 6
הלכה א 6
הלכה ב 6
הלכה ט 6

פרק א

הלכה ו

ויהיה אחד משמונה החוטין חוט תכלת והשבעה לבנים. כתב הראב"ד ז"ל טעות הוא זה אלא השנים של תכלת והששה לבנים עכ"ל:

הלכה ז

ולוקח חוט אחד מן הלבן וכו' עד בארבע הכנפות. כתב הראב"ד ז"ל זה הסדר אין לו שרש ולא ענף ולמה יותר בתכלת מבלבן שהוא מין כנף וממנו מתחיל ובו מסיים ובכריכותיו הוא ממעט אין זה כי אם שגיון גדול, והגאון רב נטרונאי ז"ל סידר אותו יפה סידור נאה מאד על דרך שאמרה ההלכה. וכמה שיעור חוליא כדי שיכרוך וישנה וישלש אתכלת קאי. ותנא דתנא הפוחת לא יפחות משבעה על הכריכות קאי שהן שלש מן התכלת וארבע מן הלבן מפני שמתחיל בלבן ומסיים בלבן. קושר תחלה סמוך לכנף קשר אחד בחוט לבן ובחוט של תכלת והוא שנקרא קשר העליון ואחר כך כורך שני חוטין אחד של לבן ואחד של תכלת עד שש כריכות והשביעית לבן לבדו וזהו שבע שאמרנו והן חוליא אחת ואלו הכריכות כולן על ששה החוטין המשלשלים והמשולשלים בכנף ובענין זה עושה ה' קשרים ובין כל קשר וקשר חוליא של שבע כריכות כאשר אמרנו, ונהגו לעשות חוליא אחת בשני קשרים סמוך לכנף ושתי חוליות בסוף הגדיל עם שלשה קשרים ובאמצע כורך בלא דקדוק בין מכונס בין מפוזר בתכלת ולבן עכ"ל:

הלכה י

אחד חוטי לבן כו' עד אלא חוט אחד כו'. כתב הראב"ד ז"ל זה טעות אלא צריך להיות שזורין דיליף בספרי תכלת ממשכן מה להלן שזורין אף כאן שזורין. ובעירובין נמי אמרינן המוצא תכלת בשוק לשונות פסולה וחוטין כשרה ואוקימנא בשזורין ומופסקין כעין שצריך לציצית:

הלכה טו

הטיל ציצית כו' עד פסולה היתה. כתב הראב"ד ז"ל עיינתי בדבריו ולא מצאתי בגמרא כן שהרי אמרו הטיל למוטלת כשירה, ופירש רבא הטעם בבל תוסיף קאי מעשה לא הוי הילכך הכא חתך את הראשונות והניח השניה מעשה קרינן ביה ורב פפא שהקשה עליו ממאי דהאי גברא לאוסופי אתי דילמא לבטולי אתי ובל תוסיף ליכא מעשה איכא לאו למימרא דאי לאוסופי אתי הוי מיפסלו חדא מינייהו אלא למיפטר גברא מבל תוסיף היכא דאתא לבטולי קמייתא והטיל למוטלת כשירה סתמא הוא דאיתמר. והא דמסיק

בסנהדרין בענין זקן ממרא דאי איכא ארבעה חוטין ואייתי הוא חמישי אי קשר העליון דאורייתא גרוע ועומד הוא אלמא משום תוספת מיפסלא מצוה התם משום חציצה דהיינו החוט היתר שחוצץ בין החוטין העיקרים והקשר שהרי למאן דאמר קשר העליון לאו דאורייתא אמרינן האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי וליכא גרוע והכא נמי אם היה שם קשירה כתקנה והטיל בה אחרת וקשרה כמו כן האי לחודיה קיימי והאי לחודיה קיימי וכשרה בין שנתכוון להוסיף בין שנתכוון לבטל וכן עיקר דהאי לחודיה קיימי והאי לחודיה כו' עכ"ל:

פרק ב

הלכה ז

המוצא תכלת בשוק אפילו מצא חוטין פסוקין משוזרין פסולה. כתב הראב"ד ז"ל אם תדקדק יפה בגירסא של עירובין תמצא באמת דהכי מסקנא דשזורין מופסקין כשרה דכולי האי לא טרחי. והא דתנן בהמוצא תפילין ישנות מכניסן זוג זוג אבל לא חדשות כרבי יהודה לאו משום דחיישינן שמא קמיעים הם דכולי האי לא טרחי לעשות קמיע כעין תפילין אלא מאי הן חדשות שאין מקושרות ומשום דלא אפשר למקטרינהו בשבתא ואפי' בעניבה דר' יהודה לטעמיה דאמר עניבה קשירה היא עכ"ל:

הלכה ח

טלית שהיא כולה אדומה כו' עד שאינן צבועין. כתב הראב"ד ז"ל ראיתי מי שהקשה עליו ועל זאת הברייתא שהקפידה על הצבע שיהא הציצית מצבע הטלית כדי שיהא ממין הכנף והוקשה עליו מה שאמר רבא בריש התכלת מידי ציבעא גרים להיותו מין כנף. ולאו קושיא היא דהתם לענין אקדומי תכלת ללבן קא פריך דאין ראוי שיקדים תכלת ללבן בשביל הצבע אע"פ שהטלית כולו תכלת אלא ודאי מצוה להקדים לבן לתכלת אע"פ שהיא מינה והתורה אמרה על ציצית הכנף פתיל תכלת לעולם התכלת יבא על ציצית הכנף כלומר שיהא התכלת אחרון בו ומ"מ צריך שיהא בו ממין צבע הטלית כדי שיהיה בו ממין הכנף עכ"ל:

פרק ג

הלכה א

כסות שחייב אדם כו' עד ולילך עמו. כתב הראב"ד ז"ל יפה אמר שלא בכל קטן משערין אלא בזה שיכול לילך לבדו בשוק שהרי אמרו והגדול יוצא בו עראי אלמא דלא בכל קטן משערין עכ"ל:

הלכה ב

אבל טלית של שאר מינים כו' עד במצות ציצית. כתב הראב"ד ז"ל כמדומה אני שזה הוא כלך ולא מחוור עכ"ל:

הלכה ט

נשים ועבדים שרצו להתעטף בציצית מתעטפין בלא ברכה. כתב הראב"ד ז"ל דוקא בציצית שאין בה כלאים ויש שחילק ואומר אף בברכה ואומר שגם הברכה רשות ומביא סעד לדבריו מפ"ק דקידושין מדרב יוסף דאמר מריש הוה אמינא מאן דאמר לי הלכה כר' יהודה דאמר סומא פטור מן המצות עבידנא יומא טבא לרבנן דלא מיפקדנא ועבידנא ואם איתא דמאן דלא מיחייב לא חזי לברוכי א"כ איסורא קא עביד דאיהו בברכה קא עביד להו דאי בלא ברכה מאי יומא טבא איכא עכ"ל: